

Evert Thielen en de Bibliotheek

Door Sef Derkx

Brugge wordt overlopen door toeristen. Op het terras van café Den Optimist somberen *locals* over de niet aflatende stroom bezoekers richting de historische binnenstad. In een van de oudste straten van Brugge is voor ons een huis uit de negentiende eeuw opengegaan. Een huis van stilte. Het hart ervan is het atelier. In het binnenvallend noorderlicht werkt Evert Thielen (Venlo, 1954) gestaag verder aan zijn indrukwekkend oeuvre. Tot en met 23 februari van het volgend jaar is in Museum van Bommel van Dam een indrukwekkende expositie te zien van de schilder. De bibliotheek Venlo heeft een leestafel samengesteld met boeken over personen die voor Thielen belangrijk waren als inspiratoren. En in veel gevallen nog steeds zijn.

We mogen een kijkje nemen in de privébibliotheek waar boekenkasten metershoog tot aan het plafond reiken. De titels over kunst overheersen. Als kind bezocht Evert Thielen met zijn ouders de Sint-Baafskathedraal in Gent. Hij zag er *Het Lam Gods* van Jan van Eyck. De zesjarige die al veel tekende, was overdonderd. Kon er niet van slapen. Vele jaren later vond hij in een antiquariaat een boekje van Johan Rudolf van Asperen de Boer over het oeuvre van Jan van Eyck en infraroodreflectografie. Een techniek die het mogelijk maakt om door de verflagen van een schilderij te kijken en zo de ondertekening zichtbaar te maken. Achteraf gezien is dit een kantelpunt geweest in zijn ontwikkeling als kunstenaar. Thielen was gefascineerd. Hij nam contact op en mocht in het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium in Brussel tien jaar lang meelopen in een natuurwetenschappelijk onderzoek naar de technische aspecten van *Het Lam Gods*. 'Op zekere dag heb ik op een keukentrapje gestaan voor het veelluik en de figuur van God recht in de ogen gekeken', vertelt hij enthousiast. 'Hoe was het Van Eyck gelukt om de blik in de ogen zo vast te kunnen leggen? Hij was de eerste die zo realistisch schilderde. Ik was erdoor gegrepen.'

Zijn bewondering voor Van Eyck is grenzeloos en tijdloos. Door het onderzoek ontdekte Thielen hoe hij zelf verf kon maken met kleurpigmenten, lijnolie en eigeel van kakelverse scharreleieren uit een winkeltje in Brugge. Eenkennig wat betreft zijn inspiratoren is hij zeker niet. Op de planken van zijn boekenkasten staan studies over onder meer Rogier van der Weijden, Pieter Breughel, Matthias Grünewald, Ingres en Pyke Koch. Om slechts enkele collega's uit het verleden te noemen. Met Caspar David Friedrich voelt Thielen zich eveneens verwant. Net als de Duitse kunstenaar schildert óók hij natuur, liefst dramatisch.

Het begrip dramatisch valt. Een goede gelegenheid om over te steken naar muziek. Naar Richard Wagner. Al als tiener werd Thielen gegrepen door de muziek van de Duitse componist en muziekvernieuwer. De muziekstukken vol dramatiek van Wagner zouden hem niet meer loslaten en van invloed worden op zijn oeuvre. Hij zocht naar een vertaling in de schilderkunst en vond deze in de complexiteit van middeleeuwse veelluiken.

Af en toe wordt de stilte verbroken in het hart van huize Thielen. Wanneer het door muziek is, is het steevast door klassieke muziek. Thielen: 'Ik kan intens genieten van symfonieën van Brückner en Beethoven. Schumann en Schubert met hun composities voor piano zijn ook wondermooi. Op mijn lijst van favorieten staan eveneens Sergei Rachmaninoff met zijn *Symfonie nr. 1 Toteninsel* en Carl Maria von Weber *Aufforderung zum Tanz*. Bijna mijn hele leven vergezelt klassieke muziek me. Ik speelde als kind piano. Wanneer ik in Venlo in de zomervakantie bij mijn grootouders logeerde, gingen we naar muziekwinkel Quack aan de Gasthuisstraat. Het was een pijpenla die volgestouwd was met muziekinstrumenten en grammofoonplaten. Er stond een oudere dame achter de toonbank, herinner ik me. Samen met mijn opa zocht ze een geschikt oefenstuk voor me uit. Zo'n winkeltje zou anno nu niet meer kunnen bestaan.'

Opa Mathieu Thielen en de Venlose bieb

De Venlose bibliotheek is voor Evert Thielen een instelling waaraan hij dierbare herinneringen koestert: 'Mijn grootvader Mathieu Thielen was secretaris van het bestuur van de bibliotheek, die in de jaren vijftig nog aan de Grote Kerkstraat lag. In een monumentaal herenhuis met een prachtige hal met houten trap. Hij moest er vaak zijn voor overleg met Christel Ridder, de directrice. In de zomervakanties logeerde ik in Venlo en ging met hem mee. Op een kantoortje kreeg ik dan een stapeltje boeken voorgelegd. Kuifje was mijn absolute held. Maar ik heb in de bibliotheek ook veel getekend. De drang om te tekenen was onweerstaanbaar.'

De Venlose bibliotheek werd in de Tweede Wereldoorlog zwaar getroffen. Bij het rampzalige bombardement van vrijdag 13 oktober 1944 werden delen van de Parade, Nassastraat, Picardie en Van Cleefstraat weggevaagd. Urenlang was men bezig lichamen te bergen, gewonden te bevrijden en oplaaiende branden te bestrijden. Het bombardement kostte aan 59 mensen het leven. De leeszaal annex bibliotheek op de hoek van Nassastraat en Keullerstraat kreeg een voltreffer. Het gebouw was verwoest, de collectie grotendeels verloren.

Het is mede aan Mathieu Thielen te danken dat in de jaren van de wederopbouw een nieuwe boekencollectie bijeen kon worden gebracht. Een niet te onderschatten prestatie in deze periode van schaarste op alle terreinen. In 1949 slaagde het bestuur erin om de Venlose bibliotheek onder te brengen in het prachtig herenhuis aan de Grote Kerkstraat.

////